

USKLAĐENOST GLAVNOG PROJEKTA SA ZAKONOM O ZAŠTITI NA RADU

STANJE PROPISA (PROSINAC 2005. g.)

Odredbama čl. 82. Zakona o gradnji (N.N., br. 175/03. i 100/04.) propisano je da glavni, odnosno idejni projekt prije podnošenja zahtjeva za izdavanje građevinske, odnosno načelne dozvole mora biti usklađen s lokacijskim uvjetima te s odredbama posebnih zakona i propisa donesenih na temelju tih zakona, a za što je odgovoran projektant. Nadalje u istom članku, uz ostalo, propisuje se da tijelo graditeljstva pribavlja potvrde o usklađenosti glavnog projekta s posebnim zakonima i propisima donesenim na temelju tih zakona kojima se uređuje, uz ostala područja i područje zaštite na radu. Ove odredbe zamjenjuju po smislu i sadržaju odredbe čl. 94., st. 1. i 2. Zakona o zaštiti na radu (N.N., br. 59/96., 94/96. i 114/03.) koje su inspektorima rada za zaštitu na radu davale ovlaštenje za obavljanje ovih poslova, a koje su Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o gradnji (N.N., br. 100/04.) stavljene izvan snage. Međutim, stvarna nadležnost za obavljanje inspekcijskog nadzora usklađenosti glavnog projekta građevine namijenjene za rad s propisima o zaštiti na radu propisana je inspektorima rada za zaštitu na radu odredbama čl. 4. Zakona o Državnom inspektoratu (N.N., br. 76/99., 96/03., 151/03., 160/04., 174/04., 33/05., 48/05., 129/05. i 140/05.).

Kada se detaljnije raščlanjuje stvarna nadležnost inspektora rada za zaštitu na radu pri utvrđivanju usklađenosti glavnog projekta sa Zakonom o zaštiti na radu (N.N., br. 59/96., 94/96., 114/03. i 100/04.) i propisima donesenim na temelju tog zakona, potrebno je pojasniti da se nadležnost ne odnosi na idejni projekt i izdavanje načelne dozvole i to iz razloga što projekt u idejnoj fazi ne sadrži podatke o radnim postupcima, opasnim radnim tvarima i druge podatke nužne za utvrđivanje usklađenosti sukladno odredbama čl. 93., st. 1. i čl. 94., st. 1. Zakona o zaštiti na radu. Nadalje, nadležnost je precizno određena na samo one **građevine koje su namijenjene za rad i za koje je potrebno ishoditi građevinsku dozvolu**, pa u tom smislu treba primijeniti odredbe čl. 4. Zakona o Državnom inspektoratu, odredbe čl. 93. i 96. Zakona o zaštiti na radu, odredbe čl. 3. i 4. Pravilnika o vrsti objekata namijenjenih za rad kod kojih inspekcija rada sudjeluje u postupku izdavanja građevnih dozvola i u tehničkim pregledima izgrađenih objekata (N.N., br. 48/97., u dijelu u kojem nije u suprotnosti sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o gradnji, N.N., br. 100/04.) i odredbe čl. 116. i 117. Zakona o gradnji.

Mjesna nadležnost inspektora propisana je odredbama čl. 8. Zakona o Državnom inspektoratu i propisima donesenim na temelju tog zakona o ustrojstvu područnih jedinica i ispostava Državnog inspektorata, a koja je sukladna mjesnoj

nadležnosti ureda državne uprave u županijama i upravnom tijelu Grada Zagreba za poslove graditeljstva kako je propisano odredbama čl. 85. Zakona o gradnji. Izuzetak su glavni projekti za građevine namijenjene za rad za koje građevinsku dozvolu izdaje Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva temeljem odredbi čl. 86. Zakona o gradnji, a za koje je odredbama čl. 5. Pravilnika o vrsti objekata namijenjenih za rad kod kojih inspekcija rada sudjeluje u postupku izdavanja građevnih dozvola i u tehničkim pregledima izgrađenih objekata propisana mjesna nadležnost inspekciji rada u ministarstvu nadležnom za rad što je prema sadašnjem ustroju odgovarajuće Službi nadzora u području rada i zaštite na radu u sjedištu Državnog inspektorata. Ako Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva na temelju odredbe čl. 86., st. 3. Zakona o gradnji prenese nadležnost za izdavanje građevinske dozvole uredu državne uprave u županiji ili upravnom tijelu Grada Zagreba za poslove graditeljstva, Služba nadzora u području rada i zaštite na radu prema istim uvjetima temeljem odredbi čl. 5. Pravilnika o vrsti objekata namijenjenih za rad kod kojih inspekcija rada sudjeluje u postupku izdavanja građevnih dozvola i u tehničkim pregledima izgrađenih objekata može prenijeti nadležnost za utvrđivanje usklađenosti glavnog projekta s propisima zaštite na radu odgovarajućoj područnoj jedinici Državnog inspektorata, a što se u praksi radi automatizmom.

POJAŠNJENJE I PREPORUKA

Kako smo pokušali predočiti u prethodnom poglavlju, usklađenost glavnog projekta s propisima zaštite na radu propisana je u više različitih propisa koji nisu međusobno u potpunosti usklađeni, poglavito se to odnosi na neusklađenost odredbi Pravilnika o vrsti objekata namijenjenih za rad kod kojih inspekcija rada sudjeluje u postupku izdavanja građevnih dozvola i u tehničkim pregledima izgrađenih objekata s drugim navedenim propisima. Budući da se radi o važnom području za sigurnost i zaštitu zdravlja radnika za koje je propisana izravna odgovornost

projektanta, držimo da je potrebno pojasniti na koji način je moguće udovoljiti ovim propisima.

1. Za koje projekte je obvezno obaviti inspekcijski nadzor primjene propisa o usklađenosti s propisima zaštite na radu, odnosno pribaviti potvrdu o usklađenosti?:

Ova obveza isključivo se odnosi na glavne projekte za građevine u kojima se obavlja rad, s pripadajućim prostorijama, instalacijama i uređajima, prostorijama i površinama za kretanje radnika te pomoćnim prostorijama i njihovim instalacijama i uređajima (sanitarne prostorije, garderobe, prostorije za uzimanje obroka hrane, pušenje i povremeno zagrijavanje zaposlenika), a za koje je obvezno ishodenje građevinske dozvole sukladno Zakonu o gradnji. Obveza se ne odnosi na trafostanice bez stalne posade, plinsko-redukcijske stanice i slične građevine bez stalnih mjesta rada i ako se rad u njima obavlja samo povremeno radi kontrole i održavanja; otvorene površine izvan objekta; otvorene površine zračnih, morskih i riječnih luka; naftovode, plinovode, dalekovode, vodovode, kanalizacije i sl.; ceste i mostove; te željezničke pruge.

2. Uz glavni projekt obvezno je izraditi elaborat zaštite na radu koji obuhvaća i razrađuje način primjene propisa zaštite na radu u glavnom projektu i koji se odnosi na sve pojedinačne projekte kojima se daju tehnička rješenja, a sadrži naročito:

- opasnosti i štetnosti koje proizlaze iz procesa rada i način na koji se te opasnosti otklanjaju,
- primijenjene propise zaštite na radu koji se odnose na lokaciju građevina, odstranjivanje štetnih otpadaka, prometnice, radni prostor, pomoćne prostorije i drugo,
- predvidiv broj radnika prema spolu,
- ergonomsku prilagodbu mjesta rada ako je na njemu predviđen rad osobe s invaliditetom,
- tehnička rješenja koja omogućuju pristup osobi s invaliditetom građevini sukladno posebnom propisu,
- radne postupke koji utječu na stanje u radnom i životnom okolišu,

- popis opasnih radnih tvari štetnih za zdravlje koje se u procesu rada koriste, prerađuju ili nastaju te njihove karakteristike,
- popis propisa i naznaku odredaba o zaštiti na radu koje su primijenjene u glavnom projektu.

3. Mogući načini provedbe:

a) Investitor podnosi zahtjev za izdavanje građevinske dozvole sukladno čl. 88. Zakona o gradnji nadležnom tijelu: uredu državne uprave u županiji, upravnom tijelu Grada Zagreba ili ministarstvu nadležnom za poslove graditeljstva; te nakon toga nadležno tijelo vodi cjeloviti postupak, uključujući i utvrđivanje da li je glavni projekt usklađen s odredbama posebnih zakona i propisa donesenih na temelju tih zakona.

b) Investitor ili projektant mogu, kada ispune uvjete za podnošenje zahtjeva za izdavanje

građevinske dozvole neovisno o podnošenju tog zahtjeva, zatražiti od odgovarajuće ustrojstvene jedinice Državnog inspektorata inspekcijski nadzor nad usklađenosti glavnog projekta za građevinu namijenjenu za rad s odredbama Zakona o zaštiti na radu i propisima donesenim na temelju tog zakona. Ova mogućnost dana je nakon što su ti poslovi uvršteni u poslove inspekcijskog nadzora odredbama čl. 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom inspektoratu (N.N., br. 129/05.).

Preporučujemo investitorima i projektantima da koriste ovu mogućnost jer će na taj način omogućiti pregled glavnog projekta i otklanjanje mogućih nedostataka prije datuma za koji će nadležno tijelo graditeljstva pozvati inspektora na uvid u glavni projekt. Ujedno će se značajno smanjiti potrebno vrijeme u postupku izdavanja građevinske dozvole jer će se inspektor kod nadležnog tijela moći odmah izjasniti bez primjedbi na usklađenost glavnog projekta.

*Nenad Puljić, dipl. ing.
Državni inspektorat
Odjel zaštite na radu, Zagreb*